

ГРОДЗЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЕТА КАЛЕКТЫВУ ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ Я. КУПАЛЫ

№ 24 (179) 19 лістапада

17 ЛІСТАПАДА — МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ СТУДЭНТАЎ

Студэнцкія гады — гэта не толькі час для атрымання вышэйшай адукацыі, але і спрыяльная пара для стварэння сям'і. Шырокія магчымасці выбару шлюбнага партнёра (асабліва ў ВНУ, дзе збалансаваная паларая структура студэнтаў), агульнасць жыццёвых мэт, каштоўнасных арыентацый, аптымальны ўзрост мужа і жонкі для нараджэння дзіцяці — усё гэтыя фактары садзейнічаюць утварэнню перспектывнага ўстойлівага і перспектывнага сям'я. Аднак іх бытавая неўладкаванасць, эканамічная несамастойнасць, пры адсутнасці належнай увагі з боку дзяржаўных і грамадскіх інстытутаў могуць стаць сур'ёзнай перашкодай на шляху станаўлення студэнцкага сям'я.

У 9-ці ВНУ рэспублікі былі вытанены 384 студэнцкія сям'і. У якасці метаду збору інфармацыі выкарыстоўвалася анкетнае апытанне маладой пары па дзённых анкетах: мужа і жонкі — аналагічных па зместу, а таксама наглыбленае інтэрв'ю шлюбнай пары на прадмет сацыяльна-псіхалагічнай сумяшчальнасці.

Даследаванне праблем студэнцкага моладзі паказала, што мэтазгодным ствараць сям'ю ў гады вучобы лічаць 35,9% студэнтаў. Лічаць, што неметазгодна — 26,6%. Знаходзілася ў шлюбе 15,2% апытаных. Адказы гэтыя сведчаць аб тым, што трэцяя частка студэнтаў становіцца глядзіць на стварэнне сям'і ў час вучобы ў ВНУ, прычым палова з іх не толькі на словах станоўча адносіцца да шлюбу ў гэтыя гады, але і самі ствараюць сям'ю.

Спецыфіка студэнцкага шлюбу заключаецца і ў асаблівасцях дзейнасці мужа і жонкі — вучобе, часовасці іх сацыяльнага становішча. Заканчэнне вучобы, размеркаванне на работу, сама перспектыва любімай работы — гэта адна са складаючых духоўнасці студэнцкага шлюбу.

Студэнты заключаюць шлюб часцей за ўсё на старэйшых курсах, калі набліжаецца перспектыва заканчэння ВНУ і размеркавання на працу (мужа ці жонкі). Узрост уступлення ў шлюб у мужчын 22—24 гады, у жанчын — 20—22. Найбольшую групу складаюць сямейныя

пары са стажам ад 1 да 2-х гадоў (39,8%). Меншую колькасць пар уключае група са стажам да аднаго года — 37,7%. Астатнія (22,5%) маюць стаж сямейнага жыцця больш двух гадоў.

Сёння ўсё больш рэдка ўзнікае пытанне — ствараць сям'ю ў студэнцкія гады ці не. Апытанне экспертаў ва ўсіх ВНУ рэспублікі (прадстаўнікоў прафкамаў, рэктаратаў, камітэтаў камсамола) дало магчымасць устанавіць,

СТУДЭНЦКАЯ СЯМ'Я

што большасць з іх адабраюць студэнцкія шлюбы. Многія з апытаных самі абзавяліся сям'ёй у студэнцкія гады і лічаць, што шлюб у гэты перыяд добратворна ўплывае на станаўленне асобы: прымушае адчуць адказнасць перад сям'ёй, ВНУ, грамадствам. У сямейных студэнтаў адзначаюцца больш сур'ёзныя і змястоўныя адносіны да вучобы і абранай прафесіі, яны асабліва цэняць самастойнасць у рабоце, больш арыентаваны на дасягненне поспехаў у прафесійнальнай працы. Сямейнае становішча спрыяльна ўплывае і на каштоўныя арыентацыі студэнтаў, садзейнічае развіццю інтэлектуальных і сацыяльных патрэб.

Атрыманы цікавыя даныя аб сумяшчэнні мужам і жонкай вучэбнай і сямейнай дзейнасці ў розных тыпах сям'яў. Вучоба амаль нікога не захавляе настолькі, каб пакінуць без увагі сям'ю. Аднак замужжа прыкметна перашкаджае вучобе жанчын з дзецьмі. Яны, як правіла, аказваюцца ў менш спрыяльнай сітуацыі. Уступленне ў шлюб часта прыводзіць іх да таго, што «сямейнае жыццё перашкаджае вучобе, а вучоба — сям'і». Больш палова з іх займаюцца на «здавальняюча». Нямаюць «пакутуемых» ад сям'і ёсць і сярод мужчын. Неарганізаванасць сямейнага жыцця, раз'яднанасць мужа і жонкі адбіваюцца на выніках вучобы. Ва ўмовах псіхалагічнага дыскамфорту вельмі складана дасягнуць неабходнай якасці прафесійнальнай падрых-

тоўкі. Самыя добрыя вынікі ад сумяшчэння вучэбнай дзейнасці назіраюцца ў сям'ях дэмакратычнага тыпу: амаль палова мужоў і жонак сталі «вучыцца лепш пасля таго, як уступілі ў шлюб, вучоба таксама не перашкаджае сям'і». 65,8% мужчын і 63,5% жанчын з гэтых сям'яў вучацца без «трок». Паспяховаць, спалучэнне сямейных і вучэбных абавязкаў у пэўнай ступені залежыць ад арганізацыі вучэбнага працэсу, ад ступені ўвагі да студэнтаў з боку прафкама, рэктарата, дэканата. Амаль трэцяя частка студэнтаў, якія знаходзяцца ў шлюбе, адзначылі незадаволенасць адносінамі да сваёй сям'і з боку грамадскіх арганізацый і адміністрацыі ВНУ.

Значная колькасць студэнцкіх сям'яў пражывае ў інтэрнатах. Ці задаволены яны такімі жыллёвымі ўмовамі? Станоўчы адказ далі 38% апытаных, 37% — адмоўны. Са з'яўленнем дзіцяці ў сям'і колькасць незадаволеных сваімі жыллёва-бытавымі ўмовамі павялічваецца да 43%. Іх можна зразумець: студэнцкія інтэрнаты не прыстасаваны для жыцця сямейных людзей.

Адно з адрозненняў студэнцкіх сям'яў ад іншых маладых сям'яў заключаецца ў тым, што яны яшчэ менш эканамічна самастойныя. Бюджэт студэнцкага сям'я складаецца звычайна са стыпендыі, матэрыяльнай дапамогі бацькоў, прыработку мужа або жонкі, дзяржаўнай дапамогі на дзіця. Аднак стыпендыя забяспечаны не ўсе сямейныя студэнты, таксама не ўсе (69%) студэнцкія сям'і атрымліваюць дапамогу ад бацькоў, падзарабляюць 32% мужчын і 23,2% жанчын, атрымліваюць дапамогу на дзіця — 19%.

На думку спецыялістаў, больш 80% сямейных студэнтаў жывуць за межой беднасці.

Студэнцкая сям'я сутыкаецца з такімі ж праблемамі, як і любая маладая сям'я. Вырашыць іх магчыма шляхам будаўніцтва студэнцкіх інтэрнатаў, прыстасаваных і для жыцця сямейных студэнтаў з дзецьмі, мэтанакіраванай арганізацыі быту маладых сям'яў, матэрыяльнай і маральнай дапамогі з боку грамадства, адміністрацыі ВНУ і вузаўскіх грамадскіх арганізацый.

з адпаведнымі вывадамі.

Аб інтарэсах моладзі Джэйн адказала з жалем: «За стабільнасцю нашага жыцця моладзь непалітызавана, усведамляе сябе дзесьці пасля 40 гадоў і толькі тады можа далучыцца да якасна-небудзь руху. Часцей за ўсё цікавасць праяўляецца да музыкі, відэа, і, натуральна, бізнесу — гэта добры шлях, можна зарабіць шмат грошай. Найбольш прэстыжныя прафесіі — урач, юрыст, інжынер, акадэмік».

Было зададзена пытанне аб вывучэнні спецыяльных прадметаў. Ці пішучь так старанна студэнты за выкладчыкамі і колькі гадзін абавязковых заняткаў ва ўніверсітэце? Аказваецца, студэнт сам выбірае сабе дысцыпліны, якімі ён жадае займацца, з якімі будзе мець адносіны па выбранай дысцыпліне, штодзённая заняткі з педагогамі — не больш двух гадзін. Затым усё ідуць у бібліятэку, дзе кожны працуе самастойна не менш 8-мі гадзін. Калі студэнт спецыялізуецца па чатырох курсах, дык за тыдзень ён павінен прапрацаваць не менш чатырох манаграфій

Як пашырыць нашы кантакты, калі многія з нас не ведаюць англійскай мовы, а амерыканскія студэнты — рускай? Джэйн лічыць, што лепшы варыянт — быць штогод на месцы ў сям'ях адных і другіх.

Э. ЛІЗАРВА,
с. н. с. кафедры эканомікі і сацыялогіі працы Гомельскага дзяржуніверсітэта.

НА СЕСІІ ВС РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

У першым чытанні адобраны асноўныя палажэнні Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Дэлегацыі, што выступілі на сесіі, аднадушна адзначылі поўную суадноснасць гэтага дакумента з нормамі міжнароднага права, з Дэкларацыяй правоў чалавека. Асноўныя ма-

тывы новай Канстытуцыі: не чалавек дзеля дзяржавы, а дзяржава дзеля чалавека. Праект Асноўнага Закона выключае прыярытэт ідэалогіі якой-небудзь партыі ў дзяржаўным маштабе, абвясчае роўнасць усіх грамадзян перад законам, роўнасць усіх форм маёмасці.

У якасці пратэсту супраць ігнаравання парламентам рэспублікі праблем вышэйшай адукацыі старшы выкладчык БДУ імя У.І. Леніна Канстанцін Лапко правёў аднадзённую папярэджальную забастоўку ў сценах сваёй «альма матэр». Акрамя эканамічных патрабаванняў — павышэння заробтковай платы выкладчыкам ВНУ не менш, чым у два разы, палепшэння матэрыяльнай базы вышэйшай школы рэспублікі, — Канстанцін Лапко прапанаваў і шэраг палітычных

«ультыматумаў». У сваім адкрытым лісце да дэлегатаў Вярхоўнага Савета рэспублікі ён запатрабаваў нацыяналізаваць маёмасць КПБ — КПСС, адстаўку Савета Міністраў РБ і сама-распусціць парламент. Акрамя таго, К. Лапко прапанаваў народным выбарнікам прыняць пастанову, якая забараняла б займаць адміністрацыйныя пасады асобам, узрост якіх больш за 60 гадоў, а таксама сумяшчаць дзве кіруючыя пасады на тэрмін больш 2 месяцаў.

Спортклуб універсітэта праводзіць набор у платныя групы РУКАПАШНАГА БОЮ І ЖАНОЧАЯ САМААБОРОНЫ

Заняткі праводзіць вучні Аляксея Сівірчукова майстры спорту па барацьбе Іван Белаокі і Іван Шарко.

Арганізацыйны сход і запіс у групы аббудзешца 27 лістапада 1991 года ў спартыўнай зале галоўнага корпусу.

На здымку: заняткі па рукапашнаму бою праводзіць майстар спорту Іван Белаокі. Фота студэнта біялагічнага факультэта М. БАНДАРЭНКІ.

Студэнты і выкладчыкі Гомельскага ўніверсітэта з цікавасцю прыйшлі на сустрэчу з кандыдатам навук Джэйн Доусан з універсітэта горада Берклі (ЗША). Джэйн Доусан — класічны незалежны сацыёлаг.

Разумеючы прычыны ў метады выкладання, многія слухачы задавалі пытанні, якія датычыліся падрыхтоўкі спецыялістаў ва ўніверсітэтах ЗША.

ПА-ПЕРШАЕ, кожны студэнт плаціць за сваё навучанне ад 6 да 15 тыс. долараў. Калі студэнт вельмі здольны, а гэта трэба даказаць, то яму змяняюць плату за навучанне, або ён наогул вучыцца бясплатна. Але такіх адзінак. Астатнія студэнты, асабліва са слабаабзаваных сям'яў, вымушаны займацца бізнесам або мець хоць які-будзь заробак.

Дык колькі ж трэба займацца мовай? Джэйн лічыць — адну гадзіну ў дзень. Засвоіўшы граматыку з дапамогай выкладчыкаў, самастойна неабходна працаваць з тэкстамі, затым і размаўляць з іншымі. Для гэтага знаходзяць спецыяліста, які выехаў з СССР, і працягваюць удасканальвацца ў веданні мовы.

ЁСЦЬ ЧАМУ ПАВУЧЫЦЦА

Аднак рускай мовай у ЗША, па словах Джэйн, на жаль, цікавасць няма. Пакуль што цяжка ідуць дзелавыя кантакты з нашай краінай. Галоўная прычына — неканвертэжны рубель. Амерыканцы ж — людзі дзелавыя. На першым плане для іх — бізнес. Джэйн, праўда, згодна прачытаць цыкл лекцый па сацыялогіі і за нашы рублі. Таму яна яшчэ прыедзе ў наш універсітэт у студзені наступнага года.

Было зададзена пытанне і аб вывучэнні спецыяльных прадметаў. Ці пішучь так старанна студэнты за выкладчыкамі і колькі гадзін абавязковых заняткаў ва ўніверсітэце? Аказваецца, студэнт сам выбірае сабе дысцыпліны, якімі ён жадае займацца, з якімі будзе мець адносіны па выбранай дысцыпліне, штодзённая заняткі з педагогамі — не больш двух гадзін. Затым усё ідуць у бібліятэку, дзе кожны працуе самастойна не менш 8-мі гадзін. Калі студэнт спецыялізуецца па чатырох курсах, дык за тыдзень ён павінен прапрацаваць не менш чатырох манаграфій

ПРАКЭТ

Статут Студэнцкага Саюза

Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ

1.1. Студэнцкі Саюз Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы — добраахвотная, самастойная, грамадская, незалежная арганізацыя, якая аб'ядноўвае ў сваіх радах студэнтаў, аспірантаў і слухачоў падрыхтоўчага аддзялення ўніверсітэта.

1.2. Асноўнай мэтай Студэнцкага Саюза з'яўляецца — ахова сацыяльна-эканамічных і прафесійных інтарэсаў, садзейнічае ўдасканаленню і дэмакратызацыі

сістэмы народнай адукацыі і рэалізацыі правоў студэнцтва.

1.3. Студэнцкі Саюз ГрДзУ імя Я. Купалы дзейнічае на аснове гэтага Статута, у адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь і рэспубліканскім заканадаўствам.

1.4. Студэнцкі Саюз ГрДзУ імя Я. Купалы з'яўляецца юрыдычнай асобай з назвай арганізацыі, мае эмблему і іншыя рэжывіты.

II. ЧЛЕНСТВА Ў СТУДЭНЦКІМ САЮЗЕ. ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ ЧЛЕНАЎ СТУДЭНЦКАГА САЮЗА

2.1. Членам Студэнцкага Саюза можа быць любы студэнт, аспірант, слухач ПА (дзейнага аддзялення), а таксама ў выглядзе выключэння студэнты завочнага, вячэрняга аддзяленняў.

2.2. Прыём у члены Студэнцкага Саюза здзяйсняецца (Саветам, Праўленнем, Камітэтам) у індывідуальным парадку па пісьмовай заяве ўступаючага.

У Студэнцкім Саюзе прадугледжваецца і калектыўнае членства.

2.3. Член Студэнцкага Саюза мае права:

- выбіраць і быць выбраным у кіруючыя органы Саюза,
- удзельнічаць у мерапрыемствах, якія праводзіць Саюз,
- атрымліваць інфармацыю, якая знаходзіцца ў распараджэнні Саюза,
- атрымліваць матэрыяльную, правую і іншую дапамогу ад Саюза,
- удзельнічаць у рабоце служб і падраздзяленняў, створа-

ных Саюзам,

- абмяркоўваць, крытыкаваць, уносіць прапановы, адстойваць свой пункт гледжання па ўсіх пытаннях дзейнасці Саюза.

2.4. Член Студэнцкага Саюза абавязаны:

- выконваць палажэнні данага Статута,
  - плаціць членскія ўзносы,
  - 2.5. Спыненне членства ў Студэнцкім Саюзе:
  - членам Саюза па асабістай жадаю, пасля таго, як ён пісьмова праінфармаваў Савет, Праўленне, Камітэт,
  - у сувязі са сканчэннем ўніверсітэта,
  - у сувязі з пераходам на звычайнае аддзяленне.
- 2.6. У парадку выключэння членства ў Саюзе можа быць прадоўжана для асоб, якія працуюць на прапрымствах, створаных пры Саюзе, або для асоб, выбраных у састаў Праўлення, Савета, Камітэта.

III. АРГАНІЗАЦЫЙНАЯ ПАБУДОВА СТУДЭНЦКАГА САЮЗА

3.1. Вышэйшым органам Студэнцкага Саюза з'яўляецца Канферэнцыя, якая склікаецца не

радзеі аднаго разу ў два гады.

3.2. Канферэнцыя паўнамоцна прымаць рашэнні па любых пы-

таных дзейнасці Саюза. Выключна ў кампетэнцыі Канферэнцыі знаходзяцца:

- прыняцце Статута і ўнясенне ў яго змен і дапаўненняў,
- вызначэнне асноўных напрамкаў дзейнасці Саюза,
- выбранне Праўлення, Савета, Камітэта Студэнцкага Саюза,
- выбранне Рэвізійнай камісіі,
- прыняцце рашэння аб рэгістрацыі і ліквідацы Саюза.

3.3. Пазачарговая Канферэнцыя Студэнцкага Саюза склікаецца яе (Праўленнем, Камітэтам, Саветам) Рэвізійнай камісіяй або на падставе заяў не менш, чым 1/4 членаў Саюза.

3.4. Рэгламент правядзення чарговых і пазачарговых Канферэнцый зацвярджаецца на Канферэнцыі.

3.5. У перыяд паміж Канферэнцыямі кіраўніцтва Саюзам здзяйсняе Праўленне, Савет, Камітэт, якія выбіраюцца на Канферэнцыі тэрмінам на 2 гады.

3.6. Савет, Праўленне, Камітэт паўнамоцны прымаць рашэнне па любых пытаннях дзейнасці Студэнцкага Саюза, за выключэннем кампетэнцыі Канферэнцыі.

3.7. Пасяджэнні (Праўлення, Савета, Камітэта) паўнамоцны пры наяўнасці 2/3 членаў (Праўлення, Савета, Камітэта). Рашэнні лічацца прынятымі, калі за іх прагаласавала больш, чым палова ўдзельнікаў пасяджэння.

3.8. Са свайго саставу Пра-

гэты праект не з'яўляецца гатовым дакументам Студэнцкага Саюза, а ўяўляе сабой матэрыял для абмеркавання у студэнцкіх групах, на факультэтах тымі, хто падзяляе ці не падзяляе пазіцыю ініцыятыўнай групы аб неабходнасці арганізацыйнага афармлення студэнцкага руху. Кароткі тэрмін, які не дазволіў канчаткова дапрацаваць гэты палажэнні, дазваляе нам запрасіць усіх да сур'ёзнай размовы на старонках газеты «Гродзенскі ўніверсітэт», што дазволіць у значнай меры змяніць у лепшы бок і дапоўніць Статут. Па ўсім пытанням звяртайцеся ў ааудыторыю 302 галоўнага корпуса ці тэлефануйце па тэлефоне 44-80-96.

ўленне, Савет, Камітэт выбірае Старшыню, яго намесніка, а таксама замацоўвае за кожным членам (Праўлення, Савета, Камітэта) адзін з напрамкаў дзейнасці Саюза.

3.9. Старшыня (Праўлення, Савета, Камітэта):

- прадстаўляе Студэнцкі Саюз ГрДзУ імя Я. Купалы перад цэнтральнымі і мясцовымі органамі ўлады, як у РБ, так і за мяжой, а таксама ў адносінах з беларускімі і замежнымі юрыдычнымі асобамі і грамадзянамі,
  - з'яўляецца распарадчыкам крэдытаў Студэнцкага Саюза,
  - выдае загады, распараджэнні, інструкцыі і іншыя акты,
  - без даверанасці дзейнічае ад імя Саюза,
  - вырашае пытанні, звязаныя з заключэннем актаў, пагадненняў і дагавораў,
  - прымае на працу і звальняе з працы тэхнічных супрацоўнікаў апарата Саюза (Савета, Праўлення, Камітэта),
  - у перыяд паміж пасяджэннямі (Праўлення, Савета, Камітэта) нясе адказнасць за жыццядольнасць і функцыянаванне арганізацыі.
- 3.10. Рэвізійная камісія выбірае са свайго саставу старшыню камісіі.
- 3.11. Сваю дзейнасць Рэвізійная камісія будзе на аснове Палажэння аб Рэвізійнай камісіі, якое зацвярджаецца Саветам, Праўленнем, Камітэтам.

IV. МАЁМАСЦЬ СТУДЭНЦКАГА САЮЗА

4.1. У маёмасці Студэнцкага Саюза могуць знаходзіцца будынкі, збудаванні, абсталяванне, інвентар, грашовыя сродкі, акцыі і іншыя каштоўныя паперы, іншая маёмасць.

4.2. Студэнцкі Саюз можа ствараць прадпрыемствы, выдавецтвы,

рэдакцыі газет, часопісаў, устаноў, гаспадарчыя арганізацыі, у парадку, прадугледжаным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

4.3. Грашовыя сродкі Студэнцкага Саюза фарміруюцца з:

- адлічэнняў ад прыбылі прадпрыемстваў, выдавецтваў, уста-

ноў, гаспадарчых арганізацый, якія створаны Студэнцкім Саюзам або пры яго ўдзеле,

- сродкаў, якія паступілі ад платных мерапрыемстваў, што праводзяцца студэнтамі,
- членскіх узносаў,
- добраахвотных ахвяраванняў грамадзян і арганізацый,
- іншых незабароненых законам паступленняў.

4.4. Членскія ўзносы ўстанаўліваюцца ў наступных памерах:

- уступныя — 3 рублі,
- штоквартальныя — 7 рублёў.

4.5. Па рашэнню Праўлення члены Саюза могуць вызваляцца ад уплаты членскіх узносаў.

V. ЛІКВІДАЦЫЯ СТУДЭНЦКАГА САЮЗА

5.1. Студэнцкі Саюз можа быць ліквідаваны па рашэнню Канферэнцыі або суда ў выпадку, калі яго дзейнасць будзе прызнана процізаконай.

5.2. Для рашэння маёмасных або фінансавых пытанняў Праўленнем, Саветам, Камітэтам ствараецца ліквідацыйная камісія.

5.3. Пасля ліквідацыі Саюза і выплаты ўсіх крэдытаў, запасычанацей, маёмасць, што засталася, а таксама грашовыя сродкі пераходзяць да правапрэмаляніка Саюза.

5.4. Юрыдычны аадрас Студэнцкага Саюза ГрДзУ імя Я. Купалы, 230 023, г. Гродна, вул. Э. Ажэшкі, 22, п. 302.

Інтэрв'ю ў нумар

У рамках «Дзен Беластока» ў Гародні на гістарычным факультэце адбылася сустрэча з вядомым польскім гісторыкам, публіцыстам, прафесарам філіяла Варшаўскага ўніверсітэта ў Беластоку Адамам Дамброньскім. Прафесар А. Дамброньскі займаецца праблемамі гісторыі паўночна-ўсходняга рэгіёну Польшчы. Вядомы ён таксама навуковымі работамі па гісторыі Гродзеншчыны. Даволі частыя візіты яго тлумачацца і непасрэднай работай у якасці галоўнага рэдактара штотыднёвіка Саюза палякаў Беларусі «Глос знад Немном». Прафесар Дамброньскі заўжды жадае гасцям на гістарычным факультэце. Яго добра ведаюць выкладчыкі і студэнты старэйшых курсаў. А са студэнтамі-другакурснікамі такая сустрэча адбылася ўпершыню. У выступленні польскага вучонага не было стандартных маналогі «лектара», і, магчыма, таму не было стандартна-сухіх пытанняў і з боку студэнтаў.

Адбылася цікавая размова. Аб чым? Хутчэй за ўсё аб нашым няпростым жыцці з яго вялікімі і малымі праблемамі. Праблемамі нашымі і праблемамі, якія існуюць у суседняй Польшчы. Разумны, жыццярэды чалавек з тонкім пацуццём гумару, з вялікай колькасцю цікавых гісторыяў і анекдотаў, прафесар Адам Дамброньскі вельмі спадабаўся ўсім. Пасля сустрэчы на факультэце знаёмства з гасцём з Польшчы прадоўжылася, вынікам чаго стала невялікае інтэрв'ю.

— Пан Адам, Вы часта наведваеце наш горад, ўніверсітэт. Але ж мы вельмі рэдка сустракаем у нашай навучальнай устаноўе польскіх студэнтаў-гісторыкаў. Нашы сувязі носяць вельмі гэты характар. З чым гэты звязаны?

— Гэта нашы агульныя беды і праблемы. Некалі

нашым узаемаадносінам замінала палітыка, а зараз уся справа ў больш прызначным пытанні — эканамічнай цяжкасці. Усім вядома ісціна, што нашы ўніверсітэты вельмі востра адчуваюць грашовы недахоп. Ад гэтага мноства праблем. Навука ў такіх умовах пераходзіць на другі план, да лепшых, як кажучы

«ЛЮБЛЮ ВЯСЁЛЫЯ ГІСТОРЫІ ПРА НАША «ВЯСЁЛАЕ» ЖЫЦЦЁ»

часоў. Гэта першае. А па-другое, няма стымуляў для глыбокай навуковай работы. Часцей за ўсё візіты носяць асабісты характар, мы прыездзем, каб нейкім чынам проста пагаварыць са сваімі калегамі. Справа ў тым, што ні гродзенскія бібліятэкі, ні беластоцкія бібліятэкі не валодаюць патрэбнымі для работы фондамі. Такая ж справа і з архівамі.

— Няма стымуляў, але ёсць жадаванне? А гэта ўжо не так і мала. Застаецца спадзявацца на змяненне сітуацыі ў лепшы бок.

— Застаецца (на твары пана Адама з'явілася ўсьмешка). І паколькі мы загаварылі аб навуцы, я б хацеў сказаць вась што. Кантакты — гэта, безумоўна, патрэбна. Чым больш людзі сустракаюцца, тым больш з'яўляецца праблемаў у працэсе іх зносін. Часта узнікаюць спрэчкі і трэба ўмець не толькі адстойваць свой пункт гледжання, але і прыслухоўвацца да думкі іншых, што дапаможа знайсці нейкае рацыянальнае зерне, наблізіцца да ісціны. Тым больш,

шмат праблем, якія трэба зараз вырашаць менавіта гісторыкам. Агульнавядомыя ўжо факты фальсіфікацыі гісторыі і вынікі гэтай фальсіфікацыі. Я лічу, што існуе небяспека ўзнікнення новых гістарычных памылак у сувязі з дзейнасцю розных арганізацый, як на Беларусі, так у Польшчы і ў Літве. Кожны шукае сваю праўду, забываючыся на сапраўдныя факты, прапаноўваючы часам абсурдныя тэзісы.

— Вы лічыце, што гісторыкі не павінны гуляць у «палітычныя гульні»?

— Не, не зусім. Наша жыццё так ці інакш звязана з палітыкай. Немагчыма не праявіць цікавасці да яе. Але галоўнае — не пераступіць пэўную мяжу.

— Так, гэты — галоўнае. І не толькі ў палітыцы ці навуцы, але і ў паўсядзённым жыцці.

— Наогул, у чалавек вясёлы, як вы ўжо заўважылі. Негледзячы на «цяжоты жыцця» імкнуся не губляць пацуццё гумару. Люблю вясёлыя гісторыі пра наша «вясёлае» жыццё.

— Пасля Вашай паездкі ў Санкт-Пецярбург у газеце «Кур'ер Падляскі» з'явіўся даволі рэзкі артыкул-каляж аб жыцці гэтага горада. Некалькі вострых анекдотаў і немень вострых фактаў, якія адлюстравваюць рэальнае жыццё горада. Цікава, якім будучы Вашы ўражанні ад Гародні, і ці будучы яны наогул?

— Гародня ўжо стала для мяне «сваім горадам», але кожны раз, канечне ж, заўважаю нешта новае. Наогул, я вельмі люблю Вільню і імкнуся бываць там як мага часцей. А аб новым артыкуле аб Гародні — падушмаю. Гэта вельмі цікавая прапанова.

Напрыканцы размовы прафесар Адам Дамброньскі пажадаў нам паспехаў і нялёгкім жыццём, а таксама стаючага вырашэння усіх бытавых праблем. Пры гэтым была асабліва падкрэслена неабходнасць больш цесных кантактаў факультэта гісторыі і аддзялення польскай філалогіі.

Інтэрв'ю вялі студэнты 2 курса факультэта гісторыі Н. РАЗУМЕЙКА, Ж. ТРОПЕЦ.

Хто ж часцей за ўсё асуджае сябе на адзіноцтва?

Вывучыць асобныя катэгорыі цяжка, ды і не патрэбна. Аднак, імкнучыся да канкрэтнасці і аб'яўлення, паспрабуем, абапіраючыся на відомыя нават школьніку літаратурныя творы, вылучыць некаторыя найбольш характэрныя прычыны страшнага хваравітага стану — адзіноцтва.

«Долго говорили с ним и наконец увидели, что он считает себя первым на земле и, кроме себя, не видит ничего. Всем даже страшно стало, когда поняли, на какое одиночество он обрекал себя» («Старуха Изергиль»).

М. Горькі, як сапраўды мастак слова і знаўца душ чалавечых, вельмі дапамог чытачам уявіць сітуацыю, калі прычынай перажыванняў, пакут наступных з'яўляецца завышаная самаацэнка, захваленне асабістымі поспехамі, іншымі словамі — самаадхіленне ад акружаючых. Юнак Лорра (што азначае адвержаны) быў пакараны ўсеагульнай пагардай і адзінокам «жыццём» на тысячы гадоў. Сёння рэдка можна на ўбачыць маладога чалавека з так добра, ярка выражаным высокім самамеркаваннем (час та крыніца гонару і сапраўды заслужоўвае ўвагу: талент, знешнія дадзеныя, што робіць яго яшчэ больш эгаістычнымі). (Хто ведае, ці не вінаваты і мы ў тым, што вакол нас вырастаюць падобныя Лорры?)

Далей прашу звярнуць вашу ўвагу на наступную групу прычын:

Адна з іх — залішняя засяроджанасць на сваіх унутраных адчуваннях, якія выклікаюць асобу больш, чым усё астатняе. Сярод такіх людзей часта сустракаюцца людзі, якія трапілі ў пачаццё панічнага страху за сваё здароўе.

Асуджаны на адзіноцтва закамлексаваныя людзі, якія трапілі ў замкнуты круг: комплекс перашкаджае ў зносінах — адзіноцтва ўзмацняе камплексы, а камплексы перашкаджаюць зносінах. Недаацэнка сваёй годнасці, зольнасці суправаджаецца перашкадамі і баязню стэці пасмешышчам.

А вось хто на самой справе асуджаны на неразуменне — дык

гэта той, чые ўчынкі і ўстаноўкі вельмі адрозніваюцца ад агульнапрынятых (сама па сабе гэта не так дрэнна) і не падаюцца на кампраміс. Уступаючы, заваююць прызнанне, і, у выніку, пры адпаведнай мудрасці — свет. Ці мала гэта?

В. КАРАНЕЎСКАЯ

Да ўсяго пералічанага я хацела б дадаць вымушанае адзіноцтва, калі расквантаваны або бяспільны перад прысудам (можа быць, нават несправядлівым, незаслуженым) узмацае пазбаўленне свабоды, пазбаўленне магчымасці размаўляць з блізкімі, роднымі, сябрамі.

«Вы не ведаеце, што такое семнаццаці годзеў? Семнаццаці годзеў, — гэта семнаццаці лет, семнаццаці веков! Особенно для того, кто, как я, был так близок к счастью, готовился жениться на любимой девушке, видел перед собой почетное порицание, — и лишился всего; для кого лучезарный день сменился непроглядной ночью...» (А. Дюма. «Граф Монте Кристо»).

Ці здольныя мы спачувашч такім людзям? Ці здольныя мы адносіцца з разуменнем, сутыкаючыся з паўсядзённым жыццём? Ці здольныя мы ўлічваць незваротныя змены, якія адбываюцца ў іх псіхіцы?

Я рызкую стаміць чытача вельмі дакладнымі літаратурнымі прыкладамі. Але што рабіць, калі менавіта замежныя і айчыныя паэты, праза пакалілі нам даволі шмат па-майстэрску напісаных партрэтаў людзей, асуджаных на адзіноцтва. Часта аўтары надзялілі сваіх герояў багатым уяўленнем, разуменнем, дабрадзейнасцю, але рабілі няшчаснымі: Чацкі, асуджаны фамусайскім грамадствам, фараон, герой рамана Г. Пруса, які

з'явіўся на свет «вельмі рана» і многія іншыя. Вядома, з маленька, яны становяцца сімавалам маладога чалавека перадаваць думак і ўжо толькі таму знаёмы гора ад розуму. Але прыклады прыкладамі, а ў выніку, з цягам часу, для грамадства становіцца вельмі адчувальнай страта тых, хто стаў

ГРАМАДСТВА ПАТЭНЦЫЯЛЬНЫХ САМАГУБЦАЎ (працяг)

адвержанымі на віне сваёй арыгінальнасці, суперэгоісцывасці, таленавітасці. А гэта азначае гібель таленту, не зроблены адкрыцці, не напісаны карціны, неслаславае асабістае жыццё.

Знакаміты асобы, якіх мы не зразумелі, сталі ў нас не выключэннем, а правілам, вельмі нядабрым правілам, вельмі несправядлівым правілам для развіцця грамадства. Мы трацім не толькі мастакоў, вучоных, педагогаў, мы трацім Маладых мастакоў, Маладых вучоных, Маладых педагогаў, — і вельмі часта — незваротна.

Многія з іх стараюцца ўчыць ад сябе, уживаючы спіртное і наркатыкі, спрабуюць скончыць жыццё самагубствам. Яны не могуць паступіць інакш, калі адчуваюць бездапаможнасць, усеагульнае неразуменне. І толькі мацнейшым шляхам такога штучнага адбору выжываюць. Але іх так мала!

Аднойчы за сваё забудленае жыццё нехта з іх запатрабуе падрабязнай справадачы няшчаснаму герою В. Гюга:

«Он поверг общество суду, и вынес приговор. Он приговорил его к своей ненависти. Он возложил на общество ответственность за всю свою судьбу и сказал себе, что, быть может, настанет день, когда он отомщится потребованию и него отчета». («Отверженные»).

О, калі б кожны адвергнуты нашым «сацыялістычным» грамадствам запатрабаваў справадачы, краіна ператварылася б у

агульнае пакаянне. Бо няма страшнейшага злачынства, супраць свайго будучага.

І вось, нам, у асноўным, зроблена знаёмства з адзіноцтвам, абумоўленым сацыяльнай або турэмнай ізаляцыяй, існуюць яшчэ экстрэмальныя і геаграфічныя, якія сустракаюцца ра-

дзей. Любое адзіноцтва выклікае вострыя эмацыянальныя рэакцыі. Па меры павелічэння адзіноцтва — усё больш узрастаючыя патрэбнасць у зносінах. Разам з тым растуць патрабаванні, якія прад'яўляюцца да таго, з кім даводзіцца мець зносіны, актыўна адшукваецца не проста суб'ядзінкі, а роднасць душы (або хаця б разуменчая душа).

«Мне пашанцавала, я сустраў добрага чалавека. Гэта не быў камсамольскі лідэр або інстытуцкі выкладчык. Гэта быў праваслаўны святшчэннік».

«На жаль», грамадства страціла чалавека толькі таму, што не змагло задаволіць яго патрэбнасць у зносінах.

Чаму зносіны такія важныя менавіта для моладзі? Таму, што ў ходзе іх адбываецца фарміраванне асобы, таму, што кожны з нас успрымае сябе, сумуючы рэакцыі акружаючых, атрыманні ў прайце гэтых самых зносін. Само развіццё чалавека без яго немагчыма.

Я не буду аб'ектыўнай, калі не спынюся на адзіноцтве іншага плану. Ёсць людзі (асабліва натурны творчыя), якія імкнучыся да адзіноцтва, дзе яны маюць магчымасць засяродзіцца, цалкам аддацца працы. І таму такі адыход, звязаны з самапазнааннем, не звязаны з маральнымі перажываннямі. Цвёрда ўпэўнены, што такога лекава адзіноцтва неабходна не менш, чым зносіны. Там, дзе не здолелі дапамагчы акружаючыя, дапамагчы можна

толькі самастойна. Іншы варыянт — немагчымы. У сувязі з гэтым у многіх народаў ёсць розныя звычкі (які прыклад — Індыя) добраахвотнага заключэння ў «тыбетскія турмы».

У даным выпадку мяне хвалюе тое, што існуе розніца паміж адзіноцтвам, што мы не здольныя дапамагчы рэальна тым, хто пакутуе побач з намі. Нам даводзіцца чытаць шмат аб тым, якія змешчаны на старонках газет і часопісаў у рубрыках «Шукаю сябра...», «...спутніка жыцця». Паказальна, што пераадолеўшы ханжства, грамадства прадпрыняло спробы знайсці людзей такім чынам. І, калі б хоць аднаму (а іх ужо не адзінкі) чалавеку такім чынам знайсці аднадумца, а можа нават і другую палову, набыць упэўненасць у заўтрашнім дні, яны патрэбныя, абавязаны існаваць. Але, гледзячы рэальна, мы павінны задумацца, што памеры такой дапамогі не адпавядаюць маштабам усёпапулярнага адзіноцтва і нельга аддаваць цалкам на воткуп ёй столькі «стражудуючых душ». Хіба не шкада нам бачыць маладых, перакананых, што іх жыццё не мае ніякага значэння.

Дарчы, менавіта так лічыць большасць палова студэнцтва. Тыя, чые бацькі і маці, бабулі і дзядулі былі перакананымі атэістамі, бягучы ад невырашальнага адзіноцтва, прынякэнны ў рэлігію («род духоўнай сувязі», як казаў У. І. Ленін). І тут не дапаможа атэістычная прапаганда, тут патрэбна поўная пераарыентацыя грамадства ў бок гуманізацыі. Калі чалавек чалавеку стане на самой справе сябрам, ападзе вострая неабходнасць у клубнае знаёмстваў (сёння яе адчувае чужэ не кожны другі ў рамках 20±5 гадоў).

Давайце зараз спынімся і задумаемся, колькім людзям мы ўсімхніліся, каму казалі хоць некалькі прыемных слоў і — каго не заўважылі, прайшлі міма, не звярнулі ўвагі на сумны твар малазнамага нам чалавека. Нам жа заўсёды не хапае часу. Нам не хапае яго для самага галоўнага — зносін.

Ад рэдакцыі. У мінулым нумары, дзе друкваліся часткі гэтага артыкула, намі не былі ўказаны Сёння мы просім у яе працаўзнення і павадзяцца, што ўсе крыніцы будучы дадзены пасля апошняй часткі матэрыяла.

Працяг будзе

шаткім, вагаючыся вакол індывіда, крокі якога таксама становяцца няўпэўненымі, таму што пахіснуўся і размытыя кропкі адліку. Сам шлях быццам бы імкнецца знікнуць з-пад ног, набывае зыбку неакрэсленасць.

Вось у такой сітуацыі знаходзіцца зараз еўрапейскае існаванне. Сістэма каштоўнасцей, якая арганізавала чалавечую дзейнасць яшчэ якіх-небудзь трыццаць гадоў таму, страціла сваю верагоднасць, прыцягальнасць, імператывнасць. Заходні чалавек захварэў на ярка выражаную дэзарыентацыю, не ведае па якіх зорках жыць далей.

Дакладней: яшчэ трыццаць гадоў назад большасць еўрапейскага чалавецтва жыло для культуры. Навука, права, мастацтва здаваліся самапэўнымі велічынямі; жыццё, цалкам прысвечанае ім, перад унутраным судом сумлення заставалася паўнацэнным. Асобныя індывіды, вядома, маглі здраджваць ім і пускіцца ў іншыя, найбольш няпэўныя прадпрыемствы; але пры гэтым яны добра разумелі, што аддаюцца вольнаму капрызу, глыбей якога залягае непакіснай цвярднай культуры, якая апраўдавае іх існаванне... У любы момант можна было вярнуцца да надзейных кананізаваных форм жыцця. Так, у хрысціянскую эпоху Еўропы грэшнікі адчуваў сваё недастойнае жыццё трэскай, якую носіць пад падводным камнем веры ў бога закон, які жыве ў «тайніках душ».

Што ж? Няўжо зараз мы перасталі верыць у гэтыя вялікія мэты? Няўжо нас не захпляюць больш ні права, ні навука, ні мастацтва?

Доўга думаць над адказама на гэта пытанне не даводзіцца. Не, мы ўсё верым, толькі ўжо не так і быццам з іншай дыстанцыі. Магчыма, вобраз новага светаадчування ярчэй за ўсё праясніцца на прыкладзе новага мастацтва. З дзіўным адзінадушам навейшае пакаленне ўсіх заходніх краін стварае мастацтва — музыку, жывапіс, паэзію, — якое выходзіць за межы дасягалнасці для старэйшых пакаленняў.

Культурна сталыя людзі, якія самым рашучым чынам настроіліся на добрабычылы тон, усё роўна не могуць прыняць новае мастацтва па той элементарнай прычыне, што ніяк не зразумеюць яго. Гэта не значыць, што яно здаецца ім лепшым або горшым за старое, яно проста не успрымаецца імі як

мастацтва, і яны пачынаюць сур'эзна меркаваць, што тут справа ідзе аб гіганцкім фарсе, сетка наўмыснага патурання якому раскінулася па ўсёй Еўропе і Амерыцы.

Не вельмі цяжка растлумачыць гэты неабходны раскол пакаленняў. На папярэдніх ступенях мастацкага развіцця перанаме стыхію, якімі б глыбокімі яны не былі (успомнім аб ломцы неакласічных густаў пад удзеяннем рамантызму), заўсёды абмяжоўваліся выбраннем новых эстэтычных прадметаў. Формы прыгажосці, якім аддавалася перавага, заўсёды мяняліся. Але скрозь усё гэтыя варыяцыі прадмета мастацтва нязменнымі заставаліся пазіцыя творцы і дыстанцыя паміж ім і яго мастацтвам. У выпадку з пакаленнем, якое пачынае сваё жыццё сёння, трансфармацыя радыкальная. Маладое мастацтва адрозніваецца ад традыцыйнага не столькі прадметна, колькі тым, што вельмі змяніліся адносіны асобы да яго. Агульны сімптом стыхію, які прасвечваецца праз усё яго шматграннае праяўленне, — перамяшчэнне мастацтва са сферы жыцця «сур'эзнага», яго няздольнасць і далей служыць цэнтрам жыццёвага прыцягнення. Паўрэлігійны, высокая патэтычны характар, які два стагоддзі назад прыняла эстэтычная асацо, ця-

пер цалкам выветрыўся. Для адчування новага мастацтва становіцца філістэрствам, немастацтвам, калі яго пачынаюць прымаць усур'эз. Сур'эзнай з'яўляецца тая сфера, праз якую праходзіць вось нашага існавання. Дык вось, мастацтва не можа несці на сабе цяжар нашага жыцця. Імкнучыся зрабіць гэта, яно церпіць крушэнне, губляючы такую патрэбную яму грацыёзную лёгкасць. Калі замест гэтага мы перанясем свае эстэтычныя інтарсы з жыццявага цэнтра на перыферыю, калі замест цяжкіх нараканняў на мастацтва будзем браць яго такім, якое ён ёсць, — як забаву, як асацо, гульню, — тварэнне мастацтва зноў набудзе сваю трапятлівасць, якая зачароўвае... Для старэйшых недахоп сур'эзнасці ў новым мастацтве — парок, які сам здольны ўсё загубіць, у той час, калі для маладых такі недахоп сур'эзнасці — вышэйшая каштоўнасць, і яны збіраюцца аддацца гэтаму пароку сумлення і з усёй рапучасцю.

Такі віраз у мастацкай пазіцыі перад тварам мастацтва заўяўляе аб адной з найважнейшых рысак сучаснага жыццяадчування: пра тое, што я даўно ўжо называю спартыўным і святотчным адчуваннем жыцця. Культурны прагрэсізм, гэта рэлігія нашых двух апошніх стагоддзяў, міжволі ацэнывае ўсё чалавечую дзейнасць з пункту гледжання яе вынікаў. Вымушанае намаганне, неабходнае для іх дасягнення, ёсць працоўная дзейнасць, праца. Нежданна XIX стагоддзе яго абагатавала. Аднак мы павінны памятаць, што гэта праца ўяўляе сабой блізкае, пазбаўляе ўнутранага сэнсу намаганне, якое надзяляецца значнасцю толькі ў аспекце патрабаванняў, якім ён служыць; сам па сабе ён аднародны, і таму падаецца чыста колькаснаму, пагадзінаму вымярэнню.

Супрацьлегласцю працы з'яўляецца другі тып намагання, які нараджаецца не па абавязку, а як свабодны і шчодры парыв жыццёвай патэтыцы: спорт.

Калі працоўнае намаганне набывае сэнс і каштоўнасць ад каштоўнасці прадукта, то ў спор-

це, наадварот, спантаннасць намагання прыдае вартасць выніку. Шчодрая сіла дорыцца тут поўнамі прыгаршчэннямі, без разліку на ўзнагароду. Таму якасць спартыўнага намагання заўсёды ўзвышае высакародная, яго нельга падлічыць адзінкамі меры і вагі, як нармальнае ўзнагароджанне за працу. Да твораў сапраўднай каштоўнасці можна прыйсці толькі шляхам такога некананічнага намагання: навукова і мастацка творчасць, палітычны і маральны гераізм, рэлігійная святасць — высокія плады спартыўнай захлопенасці. Аднак, будзем памятаць, што да іх нельга прыйсці зараней разначеным шляхам. Нельга паставіць перад сабой задачы — адкрыць фізічны закон: яго можна знайсці як наачаны падрунак, які чакае натхнёнага і бескарыслывага выпрабавальніка прыроды.

Жыццё, якое бачыць большы інтарэс і каштоўнасць ў сваёй асабістай гульні, чым у некалькіх прэстыжных мэтах культуры, надаецць усім сваім намаганням уласцівы спорт радасны, просты і крыху задзірлівы воблік. Цалкам пацягнутае посны твар працы, якая думае апраўдаць сябе патэтычнымі развагамі аб абавязках чалавека і святшчэннай працы культуры. Бліскучы тварэнні будучы стварацца, нібыта жартам і без усялякіх шматзначных акалічэнсцей. Паэт, які і добры футбаліст, будзе спраўляцца са сваім мастацтвам наском нагі. На ўсім XIX стагоддзі, ад яго пачатку і да канца, адбыўся горкі воблік цяжкага працоўнага дня. І вось сёння маладыя людзі маюць намер, здаецца, надаць нашаму жыццю бляск нічым не сапсаванага свята.

Каштоўнасці культуры не загінулі. Аднак, яны сталі іншымі па сваёму рангу. У любой перспектыве з'яўленне новага элемента выклікае за сабой пратасоўку ўсіх астатніх у іерархіі. Такім жа чынам у новай спантаннай сістэме ацэнка, якую нясе з сабой новы чалавек, якая і стварае гэтага чалавека, выявілася адна новая каштоўнасць — вітальная — і простым фактам сваёй прысутнасці пачала выцягваць астатнія.

СПОРТ

30 кастрычніка 1991 года ў лясным масіве «Пышкі» прайшоў традыцыйны асенні агульнаўніверсітэцкі лёгкаатлетычны крос.

Як і ў мінулым годзе, першае агульнакаманднае месца заняў факультэт правазнаўства (494 ачкі). На другім месцы, і гэта сапраўды поспех, — філалагічны факультэт (430 ачкоў). Трэцяе месца заняла каманда біялагічнага факультэта (422 ачкі).

Далей ідуць: гістарычны факультэт — 389 ачкоў, матэматычны факультэт — 367 ачкоў, інжынерны факультэт — 347 ачкоў, фізічны факультэт — 323 ач-

кі. факультэт педагогікі і методыкі пачатковага навучання — 301 ачко.

У асабістым заліку I месца заняла студэнтка гістарычнага факультэта майстар спорту Галіна Барук. Дыстанцыю 500 метраў яна пераадолела за 1 мінуту 5,0 секунд. Другі вынік паказала студэнтка матэматычнага факультэта Ганна Люляй — 1 мінута 22,1 сек. На трэцім месцы Наташа Ковель — 1 мінута 22,6 сек. — студэнтка філалагічнага факультэта.

У мужчын на дыстанцыі 100 метраў вызначыўся студэнт факультэта фізічнай культуры Віктар Семак. Яго час — 2 мінуты 45,0 сек. Яго

сябра па камандзе Сяргей Случко быў другім на гэтай дыстанцыі — 2 мінуты 50,0 сек.

Трэці вынік у студэнтаў факультэта правазнаўства Алега Шлыкава — 2 мінуты 57,0 сек.

Усе пераможцы і прызёры спаборніцтваў узнагароджаны каштоўнымі прызамі, памятнымі медалямі.

НА ЗДЫМКАХ: (справа налева) Галіна Барук падымасцяг Беларусі; адкрыццё спаборніцтва; на старті, судзейская брыгада за работай прыз пераможцы кросу сярод жанчын Г. Борук уручае загадчык кафедры фізічнага выхавання В. А. Максімовіч Фота М. БАНДАРЭНКІ

*****

З 22 па 35 лістапада ў спартыўнай зале галоўнага корпуса ўніверсітэта ўпершыню ў нашым горадзе адбудуцца спаборніцтва на першынство ССД пра грэкарыйскай барацьбе. У спаборніцтвах удзельнічаюць асілкі рэспублік, Санкт-Пецярбурга і Масквы. Пачатак спаборніцтваў у 10 гадзін.

Запрашаем на спартыўнае свята.

Спортклуб.

СПОРТ

Наш адрас:
230023, г. Гродна,
вул. Ажэшкі, 22, пакой 404,
тэл. 44-72-97

Газета выходзіць
штодзённа
Аб'ём газеты —
адзін друкаваны
аркуш

Газета надрукавана афсетным
спосабам у Гродзенскай
абласной узбуйненай друкарні
г. Гродна, вул. Паліграфістаў, 4
Падпісана ў друку ў 15 00.

3.6413

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
САВЕТ УНІВЕРСІТЭТА,
ПРАФКАМ СУПРАЦОУНІКАУ,
ПРАФКАМ
СТУДЭНТАУ,
КАМІТЭТ КАМСАМОЛА.

РЭДАКТАР
С. М. ЛАУНІК